

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **NARCIS NOVA s. r. o. „v likvidaci“**, se sídlem Havlíčkovo náměstí 6171/12, Ostrava-Poruba, zastoupen JUDr. Růžnou Vojtovou, advokátkou se sídlem 28. října 286/10, Ostrava, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 3. 2016, č. j. 22 Af 17/2015 - 32,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3.400 Kč do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce JUDr. Růženy Vojtové, advokátky.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutími žalovaného ze dne 9. 1. 2015, č. j. 228/15/5100-41453-710158 a č. j. 229/15/5100-41453-710158, byla zamítnuta odvolání žalobce a potvrzena rozhodnutí Finančního úřadu Ostrava III (dále též „správce daně“) ze dne 29. 2. 2012, č. j. 42981/12/390940801110, kterým bylo rozhodnuto o zřízení zástavního práva na nemovitosti ve vlastnictví žalobce, a č. j. 39924/12/390940801110, kterým byl vydán exekuční příkaz na prodej nemovitostí ve vlastnictví žalobce.

II.

[2] Žalobce podal proti citovaným rozhodnutím žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě.

[3] V žalobě uváděl, že exekučním titulem pro vydání uvedených rozhodnutí byl vykonatelný výkaz nedoplatků sestavený ke dni 27. 2. 2012 sestávající ze 77 rozhodnutí správce daně, z nichž rozhodnutí pod položkami 1 až 65 jsou vydána dne 31. 12. 2008 se splatností 12. 3. 2009, rozhodnutí pod položkami 66 až 69 jsou vydána dne 13. 3. 2009 se splatností 25. 5. 2009, rozhodnutí pod položkou 70 je vydáno dne 15. 5. 2009 se splatností 16. 7. 2009 a rozhodnutí pod položkami 71 až 77 jsou vydána dne 15. 1. 2011 se splatností 1. 12. 2011 (dále též „podkladová rozhodnutí“).

[4] Žalobce namítal, že podkladová rozhodnutí mu nebyla doručena, nemohou tak být pravomocná ani vykonatelná, a sloužit tedy jako podklad pro vydání exekučního příkazu, resp. pro zřízení zástavního práva. Správce daně měl totiž podkladová rozhodnutí doručovat na adresu pro doručování a nikoliv do sídla žalobce. Žalobce již v podání ze dne 27. 3. 2006 sdělil správci daně adresu pro doručování „*Vratimovská 142, Ostrava-Kunčice*“, kde sídlila provozovna žalobce a zdržovala se zde osoba jednající za žalobce. Na tuto adresu doručoval správce daně např. dne 29. 7. 2008 výzvu k prokázání skutečností č. j. 118559/08/390931/5230. Správci daně tedy byla uvedená doručovací adresa jednoznačně známa. Přesto však na tuto adresu nedoručoval, a poté, co se mu zásilky doručované do sídla žalobce vrátily, je bez dalšího doručil veřejnou vyhláškou ve smyslu § 19 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném a účinném pro projednávanou věc (dále jen „ZSDP“). Podle tohoto ustanovení je však doručení veřejnou vyhláškou možné tehdy, není-li správci daně znám pobyt nebo sídlo příjemce, a tehdy, jestliže se adresát písemnosti na místě svého pobytu, sídla nebo adresy pro doručování, které ohlásil správci daně, nezdržuje. Jestliže však správci daně byla prokazatelně oznámena dne 27. 3. 2006 doručovací adresa, měl správce daně na tuto adresu podkladová rozhodnutí zasílat. Místo toho zvolil doručení veřejnou vyhláškou, což žalobce nečekal a neměl tak možnost se s obsahem rozhodnutí seznámit a včas na ně reagovat. Nebyly tedy splněny ani podmínky pro následné zřízení zástavního práva a pro nařízení exekuce.

[5] Krajský soud na základě výše rekapitulované žaloby napadená rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] V odůvodnění rozsudku se krajský soud zabýval otázkou, na jakou adresu měl správce daně podkladová rozhodnutí doručovat. Na základě obsahu správních spisů krajský soud přisvědčil žalobci, že správci daně byla známa adresa pro doručování „*Vratimovská 142, Ostrava-Kunčice*“. Žalobce adresu pro doručování sdělil správci daně v podání ze dne 27. 3. 2006. Současně přiložil i rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 28. 2. 2006, č. j. MSK 43026/2006, ve znění opravného rozhodnutí ze dne 14. 3. 2006, č. j. MSK 49907/2006, v němž je tato adresa jako místo provozování činnosti žalobce výslovně uvedena. Podle krajského soudu správce daně nevyužil všechny možnosti pro doručení, které se mu nabízely (§ 17 odst. 2 ZSDP), když podkladová rozhodnutí doručoval pouze do sídla žalobce. Správce daně měl před doručováním veřejnou vyhláškou ve smyslu § 19 odst. 1 ZSDP učinit pokus o doručení na uvedenou doručovací adresu. Teprve poté, pokud by byl marný také pokus o doručení do místa provozovny, mohl správce daně přistoupit k doručování formou veřejné vyhlášky,

pokračování

neboť postup doručování upravený v § 19 odst. 1 ZSDP byl tzv. náhradním způsobem doručení, který připadal v úvahu až po vyčerpání všech možností, jež se pro doručení řádným způsobem nabízely. Pro podporu tohoto závěru krajský soud odkázal na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 2. 2. 2010, č. j. 30 Ca 83/2008 - 34, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2010, č. j. 7 Afs 54/2010 - 63.

III.

[7] Žalovaný (dále „stěžovatel“) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností.

[8] Podle stěžovatele výklad krajského soudu odporuje § 17 a § 19 ZSDP. Stěžovatel je názoru, že měl při doručování možnost volby mezi prostory uvedenými v § 17 odst. 2 ZSDP za předpokladu, že mu bylo známo, že se na konkrétní adrese daňový subjekt zdržuje. Za místo, kde se zdržuje právnická osoba, je nutné považovat takové místo, kde se nacházejí pracovníci oprávnění za právnickou osobu písemnosti přijímat ve smyslu § 17 odst. 9 ZSDP. V případě žalobce nebylo možné takovou adresu určit. Stěžovatel je proto názoru, že byly splněny podmínky ve smyslu § 19 odst. 1 ZSDP. Podle stěžovatele krajský soud neměl na danou věc aplikovat rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 2. 2. 2010, č. j. 30 Ca 83/2008 - 34, ani navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2010, č. j. 7 Afs 54/2010 - 63, ale rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2006, č. j. 2 As 203/2005 - 72. Nad rámec výše uvedeného stěžovatel v kasační stížnosti poukázal i na to, že rozhodnutím Krajského úřadu pro Moravskoslezský kraj ze dne 29. 9. 2008, č. j. MSK 158808/2008, byla zrušena registrace nestátního zdravotnického zařízení na adrese pro doručování („*Vratimovská 142, Ostrava-Kunčice*“). Stěžovatel výslovně doplnil, že uvedené rozhodnutí sice nebylo součástí správního spisu, který byl předložen krajskému soudu, bylo však založeno v registračním spise správce daně a mělo tudíž vliv na zvolený způsob doručování.

[9] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[10] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že při doručování podkladových rozhodnutí nebyla správcem daně respektována adresa pro doručování „*Vratimovská 142, Ostrava-Kunčice*“. Tato doručovací adresa nebyla ze strany žalobce změněna ani zrušena. Žalobce proto očekával, že správní orgány mu budou na určenou doručovací adresu doručovat. S ohledem na § 109 odst. 5 s. ř. s. není pro danou věc relevantní rozhodnutí Krajského úřadu pro Moravskoslezský kraj ze dne 29. 9. 2008, č. j. MSK 158808/2008. Žalobce k tomu dodal, že je pravdou, že v době, kdy se dostal do finančních problémů, přestal zdravotnické zařízení provozovat. I nadále však ponechal v platnosti uvedenou doručovací adresu, na které se stále zdržovaly osoby, které mohly poštu převzít. Žalobce dovozuje, že nebyly splněny podmínky pro aplikaci § 19 odst. 1 ZSDP a vyslovil souhlas se závěry krajského soudu. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Mezi stranami je sporné, zda byly splněny podmínky pro doručování podkladových rozhodnutí veřejnou vyhláškou ve smyslu § 19 odst. 1 ZSDP. Krajský soud dospěl k závěru, že nebyly splněny podmínky pro doručování podkladových rozhodnutí formou veřejné vyhlášky, v důsledku čehož bylo nutno zrušit i žalobou napadená rozhodnutí, která se opírala o (nedoručená) podkladová rozhodnutí. Stěžovatel s výkladem krajského soudu nesouhlasí a dovozuje, že byly splněny podmínky pro doručování veřejnou vyhláškou a nebyl tedy dán důvod ke zrušení žalobou napadených rozhodnutí.

[14] Doručování bylo v ZSDP upraveno v § 17 až § 20. Pro danou věc je relevantní § 17 a § 19 ZSDP.

[15] Podle § 17 odst. 1 ZSDP platilo, že „[s]právce daně doručuje úřední písemnosti zpravidla poštou. Tyto písemnosti může však doručit i svými pracovníky“. Podle § 17 odst. 2 ZSDP platilo, že „[d]oručuje se v bytě, provozovně, obchodní místnosti, kanceláři a nebo pracovním místě, kde se osoba, již má být doručeno (dále jen „příjemce“), zdržuje“.

[16] Podle § 19 odst. 1 ZSDP platilo, že „[n]ení-li správci daně znám pobyt nebo sídlo příjemce, doručí písemnost veřejnou vyhláškou, pokud není ustanoven zástupce podle § 10 odst. 2. Stejně se postupuje i v případě, že se adresát písemnosti na místě svého pobytu, sídla nebo adresy pro doručování, které ohlásil správci daně, nezdržuje“. Podle § 19 odst. 2 ZSDP platilo, že „[d]oručení veřejnou vyhláškou se provede tak, že se vyvěsí po dobu patnácti dnů způsobem v místě obvyklým oznámení o místě uložení písemnosti s jejím přesným označením. Oznámení o uložení písemnosti se vyvěsí jednak v sídle správce daně, jehož písemnost má být příjemci doručena, a jednak v místě příjemcova posledního pobytu nebo sídla. Vyvěšení veřejné vyhlášky zajišťují na dožádání příslušného správce daně orgány obce, které také potvrdí dobu vyvěšení. Poslední den této lhůty se považuje za den doručení“.

[17] Doručováním podle citovaných ustanovení se zabýval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2007, č. j. 5 Afs 151/2006 - 72, přístupný na www.nssoud.cz, v němž se uvádí, že „[z]působy doručování v daňovém řízení jsou upraveny v § 17 až § 20 cit. zákona, přitom správce daně nemá na výběr, který způsob doručování zvolí, ale musí postupovat právě a výlučně tím způsobem, pro který jsou dány zákonem presumované podmínky. [...] S okamžikem doručení rozhodnutí zákon o správě daní spojuje určité právní následky zasahující sféru hmotných i procesních práv daňového subjektu. Je proto nepřijatelné okamžik doručení dovozovat zcela svévolně dle okolností, které nastanou dodatečně z postupu, který správce daně původně ani nezamýšlel“.

[18] Z judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 14. 10. 2010, č. j. 7 Afs 54/2010 - 63) dále vyplývá, že „[d]oručování veřejnou vyhláškou přichází v úvahu ve smyslu § 19 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků tehdy, není-li správci daně znám pobyt nebo sídlo příjemce nebo pokud se adresát písemnosti na místě svého pobytu, sídla nebo adresy

pokračování

pro doručování, které ohlásil správci daně, nezdržuje. Zákon o správě daní a poplatků konstruuje institut doručování veřejnou vyhláškou jako výjimečnou a mezní možnost. Jedná se o náhradní způsob doručení, který přichází v úvahu až tehdy, nelze-li použít postup podle § 17 zákona o správě daní a poplatků. Veřejné vyhlášky k doručení tak lze použít pouze tehdy, pokud jsou vyčerpány všechny dostupné prostředky ke zjištění pobytu účastníků a další šetření by bylo na újmu rychlosti řízení“. K obdobným závěrům srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2010, č. j. 9 Afs 47/2010 - 57.

[19] Správce daně je tedy povinen primárně doručovat písemnosti podle § 17 ZSDP. Doručování veřejnou vyhláškou představuje náhradní způsob doručení, který přichází v úvahu až tehdy, nelze-li použít postup podle § 17 ZSDP. Zákon stanoví, že k doručování veřejnou vyhláškou lze přistoupit jen tehdy, pokud není znám pobyt nebo sídlo příjemce písemnosti, popř. pokud se adresát písemnosti na místě svého pobytu, sídla nebo adresy pro doručování, které ohlásil správci daně, nezdržuje. Nutno doplnit, že podle § 32 odst. 1 ZSDP jsou rozhodnutí pro příjemce právně účinná jen, jsou-li jim řádným způsobem doručena nebo sdělena. Podle § 31 odst. 8 písm. a) ZSDP je přitom povinností správce daně prokazovat doručení vlastních písemností daňovému subjektu. Správce daně je tak povinen prokázat i splnění podmínek pro užití náhradního způsobu doručení podle § 19 citovaného zákona.

[20] Ze správního spisu vyplývá (a mezi stranami není sporné), že žalobce měl sídlo na adrese „*Havlíčkovo náměstí 6171/12, Ostrava-Poruba*“. Dne 27. 3. 2006 žalobce doručil správci daně podání nazvané „*Věc: změna registračních údajů*“, ve kterém správci daně sdělil adresu pro doručování „*Vratimovská 142, Ostrava-Kunčice*“. Podání podepsal MUDr. B. F. Přílohou tohoto podání je mj. plná moc ze dne 8. 2. 2006, kterou jednatelka žalobce Zdenka Mitychová zmocňuje MUDr. B. F. k zastupování žalobce. Ze správního spisu dále vyplývá, že správce daně podkladová rozhodnutí doručoval poštou na adresu sídla žalobce (a nikoliv na uvedenou adresu pro doručování). Poté, co se zásilky vrátily s poznámkou, že adresát je na uvedené adrese neznámý, resp. na uvedené adrese nesídlí, přikročil správce daně bez dalšího k doručování veřejnou vyhláškou ve smyslu § 19 odst. 1 ZSDP.

[21] S ohledem na výše uvedené tedy Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že nebyly splněny podmínky pro doručování ve smyslu § 19 odst. 1 ZSDP. Žalobce sdělil správci daně adresu pro doručování a mohl tedy legitimně očekávat, že mu na ni správce daně bude doručovat předmětné písemnosti (podkladová rozhodnutí). Doručovat podkladová rozhodnutí formou veřejné vyhlášky byl správce daně oprávněn až poté, co by bylo zjištěno, že se žalobce na doručovací adresu nezdržuje. To potvrzuje § 19 odst. 1 věta druhá ZSDP, podle něhož lze doručovat veřejnou vyhláškou (v případě sdělení doručovací adresy) tehdy, pokud se adresát písemnosti na adresu pro doručování, kterou ohlásil správci daně („*Vratimovská 142, Ostrava-Kunčice*“), nezdržuje. Z obsahu správního spisu nevyplývá, na základě čeho stěžovatel dovozuje, že se žalobce na uvedenou adresu pro doručování nezdržoval, a že mu tedy nebylo možno na uvedenou doručovací adresu doručovat. Stěžovatel navíc ani nepopíral, že správce daně žalobci na tuto adresu doručoval i jiné písemnosti, např. výzvu k prokázání skutečností ze dne 29. 7. 2008, č. j. 118559/08/390931/5230. Stejně tak netvrdil, ani relevantně nedokládal, že by se pokusil doručovat podkladová rozhodnutí na doručovací adresu žalobce, resp. že by žalobci sdělil, že na tuto adresu nebude z nějakého konkrétního důvodu doručovat.

[22] Na základě shora uvedeného tedy nelze souhlasit se stěžovatelem, že byly splněny podmínky pro doručování podkladových rozhodnutí formou veřejné vyhlášky. Jak již přitom bylo výše uvedeno, podle § 32 odst. 1 ZSDP jsou rozhodnutí pro příjemce právně účinná jen, jsou-li jim řádným způsobem doručena nebo sdělena. Krajský soud proto nepochybil, pokud zrušil žalobou napadená rozhodnutí, neboť ta se opírala o nedoručená podkladová rozhodnutí.

[23] Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelem ani v tom, že krajský soud měl na danou věc aplikovat rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2006, č. j. 2 As 203/2005 - 72. Tento rozsudek neřešil identickou situaci, jaká panuje v nyní projednávané věci. Přílehlavější je pro danou věc výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2010, č. j. 7 Afs 54/2010 - 63, kterým byla zamítnuta kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 2. 2. 2010, č. j. 30 Ca 83/2008 - 34. Krajský soud proto nepochybil, pokud uvedenou judikaturu aplikoval na danou věc.

[24] S ohledem na dikci § 109 odst. 5 s. ř. s. nemohl Nejvyšší správní soud přihlédnout k rozhodnutí Krajského úřadu pro Moravskoslezský kraj ze dne 29. 9. 2008, č. j. MSK 158808/2008, neboť toto rozhodnutí stěžovatel předložil až v řízení o kasační stížnosti. Je nutno se navíc pozastavit nad tím, že pokud bylo toto rozhodnutí stěžovateli skutečně známo, proč jej nezminil v žalobou napadených rozhodnutích, popř. proč na jeho existenci neupozornil krajský soud v řízení o žalobě. Stěžovatel nadto v napadených rozhodnutích uvedl, že správce daně správně doručoval podkladová rozhodnutí na adresu sídla žalobce, neboť v daňovém řízení žalobce „*nenahlásil správci daně žádnou adresu pro doručování*“. Ze správního spisu však jednoznačně vyplývá, že žalobce takovou adresu správci daně jednoznačně oznámil. Podrobněji viz výše. Poukaz stěžovatele na uvedené rozhodnutí tak Nejvyšší správní soud považuje i za účelový.

[25] S ohledem na shora uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Učinil tak postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[26] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel se svou kasační stížností úspěch neměl a proto je povinen zaplatit procesně úspěšnému žalobci, zastoupenému na základě plné moci advokátkou, na náhradě nákladů řízení částku 3.400 Kč. Náklady spočívají v odměně advokátky za jeden úkon právní služby v hodnotě 3.100 Kč [§ 1 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a v náhradě hotových výdajů 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že stěžovatel (žalovaný) je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3.400 Kč k rukám zástupkyně žalobce JUDr. Růženy Vojtové, advokátky.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 18. srpna 2016

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu